Investment Super Cycle รอบใหม่...กับ 3 สัญญาณที่ต้องจับตามอง

โดย ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

ตลอด 3 ทศวรรษที่ผ่านมา หนึ่งในเครื่องยนต์เศรษฐกิจไทยที่แทบจะเร่งเครื่องไม่ขึ้นเลยคือ “**การลงทุน**” จากที่เคยมีสัดส่วนสูงกว่า 40% ต่อ GDP ในช่วงก่อนวิกฤตต้มยำกุ้ง ทุกวันนี้ลดลงเหลือเพียง 22-23% และโตเฉลี่ยไม่ถึง 1% ต่อปี จนกลายเป็นหนึ่งในข้อจำกัดสำคัญต่อการยกระดับศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในช่วงที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม ภาพดังกล่าวดูจะกำลังเริ่มเปลี่ยนไป เห็นได้จากตัวเลขการลงทุนในภาพรวมตั้งแต่ต้นปี 2569 ที่มีโมเมนตัมดีขึ้นค่อนข้างชัดเจน โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนครึ่งแรกปี 2569 ที่โตถึงราว 12% สูงสุดในรอบ 13 ปี เช่นเดียวกับยอดขอรับการส่งเสริมการลงทุนในช่วงเวลาเดียวกันที่ขยายตัวกว่า 37% โดยมีมูลค่าเกือบ 1.5 ล้านล้านบาท และมีโอกาสสูงที่ทั้งปีจะทำลายสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ นอกจากนี้ ตัวเลขเงินลงทุนจริงในช่วงเวลาเดียวกัน ก็ยังสูงถึง 535,800 ล้านบาท ขยายตัว 27% และคาดว่าจะมีการจ้างงานคนไทยมากกว่า 630,000 ตำแหน่งอีกด้วย สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้เป้าหมายของรัฐบาลที่จะเพิ่มสัดส่วนการลงทุนต่อ GDP ให้กลับไปใกล้ 30% ดูจะมีความหวังมากขึ้น ทั้งนี้ นอกจาก “ปริมาณ” การลงทุนที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมี 3 สัญญาณที่น่าสนใจ ซึ่งสะท้อนว่าหน้าตาของการลงทุนรอบใหม่ที่กำลังเปลี่ยนไป ดังนี้

- **สัญญาณความเร็วดีขึ้น** หนึ่งในโจทย์สำคัญของการลงทุนไทยในอดีตไม่ได้อยู่ที่การดึงดูดนักลงทุนเพียงอย่างเดียว แต่คือการทำให้โครงการที่ได้รับการส่งเสริมเดินหน้าสู่การลงทุนจริงได้เร็วขึ้น ตัวชี้วัดหนึ่งที่น่าสนใจคือ “Conversion Rate” ที่สะท้อนการเปลี่ยนผ่านจากยอดขอรับการส่งเสริมการลงทุนไปเป็นยอดอนุมัติฯ โดยจากข้อมูลช่วงปี 2561-2568 (มีการปรับปรุงฐานข้อมูลตั้งแต่ปี 2560) พบว่า Conversion Rate เฉลี่ยอยู่ที่เพียงราว 79% แต่ล่าสุดในช่วงครึ่งแรกปี 2569 สัดส่วนดังกล่าวเพิ่มขึ้นมาแตะ 90% สะท้อนทิศทางการเปลี่ยนผ่านจากคำขอไปสู่การอนุมัติที่ดีขึ้น ขณะเดียวกัน ภาครัฐยังเดินหน้ากลไก Thailand Fast Pass เพื่อเร่งรัดกระบวนการอนุมัติและการขอใบอนุญาตในขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง โดยตั้งเป้าลดระยะเวลาดำเนินการลง 20-50% โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีมูลค่าสูง อาทิ ดิจิทัล เซมิคอนดักเตอร์ เป็นต้น ซึ่งหากในระยะถัดไปมีการขยายขอบเขตสู่โครงการที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กได้ ก็น่าจะช่วยให้เม็ดเงินลงทุนที่ค้างท่ออยู่ไหลเข้าสู่เศรษฐกิจจริงได้เร็วขึ้น

- **สัญญาณเปลี่ยนโครงสร้าง** ภาพจำในอดีตของไทยคือ การเป็นฐานผลิตหรือประกอบของนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะยานยนต์สันดาปและเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งส่วนใหญ่มีห่วงโซ่อุปทานค่อนข้างยาว และมีการใช้วัตถุดิบในประเทศค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม โครงสร้างดังกล่าวเริ่มเปลี่ยนไป สังเกตได้จากยอดขอรับฯ ของนักลงทุนต่างชาติ (FDI) ครึ่งแรกปี 2569 จะพบว่า อุตสาหกรรมดิจิทัลมีมูลค่าแซงอุตสาหกรรมยานยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้าขึ้นเป็นอันดับ 1 ด้วยสัดส่วนสูงกว่า 80% ของ FDI รวม นี่คือการเปลี่ยนผ่านครั้งสำคัญจากการดึงดูดเงินลงทุนเพื่อ “ผลิตสินค้า” ไปสู่การลงทุนเพื่อสร้าง “Digital Infrastructure” รองรับกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องในอนาคต อาทิ Cloud, AI, Advanced Electronics แต่ในอีกด้านหนึ่ง โครงสร้างที่หน้าตาเปลี่ยนไปก็ทำให้โจทย์

การสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศซับซ้อนขึ้น งานศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) พบว่า โครงสร้างเงินลงทุนใน Data Center โดยทั่วไป 40% จะเป็นการก่อสร้างซึ่งจะใช้ Local Content แค่ในช่วงแรกของการลงทุน ขณะที่อีก 60% จะเป็นเครื่องจักรซึ่งต้องนำเข้าเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในประเทศเท่าที่ควร นอกจากนี้ เม็ดเงิน FDI ที่เข้ามารอบนี้ดูจะลดน้ำหนักของการผลิตเพื่อส่งออก (มากกว่า 80%) ลงเหลือเพียง 9% ของยอดขอรับฯ รวม จากที่เคยอยู่สูงถึง 36% ในช่วงปี 2561-2568 ทำให้การจะคาดหวังว่าเม็ดเงินลงทุนที่เพิ่มขึ้นจะช่วยผลักดันให้การส่งออกระยะถัดไปเพิ่มขึ้นในสปีดเดียวกันอาจไม่ใช่เรื่องง่ายนัก

• **สัญญาณเปลี่ยนรูปแบบการลงทุน** นอกจาก FDI จะมีบทบาทสูงขึ้น โดยคิดเป็นราว 93% ของยอดขอรับฯ ทั้งหมดในครึ่งแรกปี 2569 แล้ว สิ่งที่น่าสนใจเพิ่มเติมคือ รูปแบบการเข้ามาของ FDI ก็มีลักษณะเปลี่ยนไป สังเกตได้จากมูลค่าโครงการที่ต่างชาติถือหุ้น 100% มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ย 67% ในปี 2561-2568 เป็น 96% ในช่วงครึ่งแรกปี 2569 การเปลี่ยนแปลงนี้ส่วนหนึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของอุตสาหกรรมใหม่ที่ต้องใช้องค์ความรู้ เงินทุนและเทคโนโลยีขั้นสูงจากบริษัทแม่มากขึ้น อาจทำให้ความจำเป็นในการร่วมทุนกับธุรกิจไทยน้อยลง ข้อดีคือความรวดเร็วและคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทำให้โจทย์ที่ท้าทายสำหรับเศรษฐกิจไทยคือการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี การใช้วัตถุดิบและบริการในประเทศมากขึ้น

สุดท้ายนี้ แม้ตัวเลขการลงทุนในภาพรวมจะมีโมเมนตัมดีขึ้น แต่หลายสัญญาณข้างต้นก็สะท้อนว่าหน้าตาของเงินลงทุนรอบนี้เปลี่ยนไปในหลายมิติ ความสำเร็จครั้งนี้คงไม่อาจวัดจากเม็ดเงินเพียงอย่างเดียว แต่อาจวัดในเชิงคุณภาพมากขึ้นทั้งในมิติการสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศ สร้างงานทักษะสูง และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยได้มากเพียงใด เพราะนั่นคือสิ่งที่จะทำให้ Investment Super Cycle รอบใหม่นี้กลับมาเป็นเครื่องยนต์แรงสูงที่จะช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดย EXIM BANK จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด